พิมพิกา ธรรมเจริญ 2551: การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลของสังคมมดบริเวณการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ต่างๆ กัน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วนศาสตร์) สาขาชีววิทยาป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์เดชา วิวัฒน์วิทยา, D.Agr. 84 หน้า

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลของสังคมมดบริเวณการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ต่างๆ กัน คือ สวนป่ายูคาลิปตัสอายุ 1, 3 และ 6 ปี สวนป่ายูคาลิปตัสผสมมันสำปะหลัง ไร่มันสำปะหลัง สวนป่าสัตตบรรณ และป่าเต็งรัง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2547 ถึงเมษายน 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความมากมาย โครงสร้างของสังคมและองค์ประกอบของชนิดมด และมดที่มีกิจกรรมในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ต่างๆ กันตามฤดูกาล โดยใช้วิธีการเก็บตัวอย่าง 3 วิธี คือ 1) การเก็บมดที่อาศัยในดิน 2) การร่อนซากพืช และ3) กับดักหลุม

ผลการศึกษาพบมดในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์และป่าเต็งรังใกล้เคียงกัน คือ 25 และ 26 ชนิด ตามลำดับ ความมากมายของมดในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์น้อยกว่าป่าเต็งรังอย่างชัดเจน คือ 557.04 และ 1,321.75 ตัวต่อตารางเมตร ตามลำดับ พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์มีค่าดัชนีความหลากหลายแต่ละเดือนต่ำกว่าป่าเต็งรัง ความคล้ายคลึงของมดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) สวนป่ายูคาลิปตัสอายุ 1 และ 3 ปี สวนป่ายูคาลิปตัสผสมมันสำปะหลัง และไร่มันสำปะหลัง 2) สวนป่ายูคาลิปตัสอายุ 6 ปี 3) สวนป่าสัตบรรณ และป่าเต็งรัง ค่าดัชนีความคล้ายคลึงของมดระหว่างฤดูฝนกับฤดูแล้งทั้งพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์และป่าเต็งรังมีค่าสูง คือ 86.36 และ 83.72 ตามลำดับ กลุ่มชนิดมดเด่นในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ พบ 4 ชนิดคือ Meranoplus bicolor, Tetramorium walshi, Solenopsis geminata และ T. smithii และในป่าเต็งรังพบ 5 ชนิดคือ Monomorium destructor, Meranoplus bicolor, T. sp.1 of AMK, T. sp.6 of AMK และ Pheidole parva พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ไม่มีกิจกรรม มีความหลากชนิด ความมากมาย ค่าดัชนีความหลากหลายมากกว่าในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่มีกิจกรรม

พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์พบมดทำกิจกรรมทั้งหมด 6 วงศ์ย่อย 16 สกุล 26 ชนิด 24,586 ตัว ป่าเต็งรังพบมดทั้งหมด 5 วงศ์ย่อย 15 สกุล 24 ชนิด 6,914 ตัว Meranoplus bicolor, Monomorium destructor, Paratrechina longicornis, Plagiolepis sp.1 of AMK และ Tetramorium smithii พบกระจายได้ทุกพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์และในป่าเต็งรัง ขณะที่ Iridomyrmex anceps และ T. walshi พบกระจายเฉพาะพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์

การศึกษาครั้งนี้สามารถใช้ประเมินการกลับคืนของสภาพพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่อประธานกรรมการ